

**Małopolski Konkurs Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych
w roku szkolnym 2020/2021**

_____
/kod ucznia/

21 października 2020 r.

KURATORIUM OŚWIATY
W KRAKOWIE

Wolność, równość, braterstwo

Etap szkolny: „[Ludzie] są obdarzeni rozumem i sumieniem i powinni postępować wobec innych w duchu braterstwa”

Droga Uczestniczko, Drogi Uczestniku Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego!

Z lektur konkursowych wiesz już o wielu wydarzeniach, bohaterach i ich problemach, z którymi musieli się zmierzyć. Zdobyta podczas czytania wiedzę wzbogać własnymi refleksjami i wykorzystaj w trakcie rozwiązywania zadań. Nie używaj korektora ani zmywalnych przyborów piśmiennych. Błędną odpowiedź przekreśl.

Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 120 minut. Możesz uzyskać 60 punktów.

***Życzymy powodzenia!
Organizatorzy***

zadanie	liczba punktów		kody członków komisji sprawdzającej
	możliwych do uzyskania	uzyskanych	
1.	9		
2.	3		
3.	14		
4.	3		
5.	9		
6.	2		
7.	2		
8.	18		
suma	60		

.....
/imię i nazwisko Przewodniczącego Komisji/

.....
/podpis/

miejsce na metryczkę ucznia

Zadanie 1.

Oto dwie informacje, które bohaterowie *Braci Lwie Serce* zostawili swojej przyjaciółce.

1.

„Ruda broda chce mieć siwe konie i za dużo wie. Uważaj!”

2.

„Na wieki przekłete imię zdrajcy: Jossi Złoty Kogut. Zajmij się nim szybko. Mój brat jest teraz tutaj.”

a) (0-1) Podaj imię adresata tego szyfru.

_____

b) (0-4) Podaj autorów obydwu informacji oraz okoliczności (czas i miejsce / sposób) ich pozostawienia.

Pierwsza informacja: _____

_____

_____

_____

Druga informacja: _____

_____

_____

c) (0-4) Rozszyfruj znaczenia podkreślonych słów.

Ruda broda – _____

Siwe konie – _____

Jossi Złoty Kogut – _____

tutaj – _____

Zadanie 2. (0-2)

W trzech-czterech zdaniach opisz sytuację, w której Jonatan dał ostateczny dowód „miłości braterskiej”, i ocień jego postawę.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Helmut Oracabessa – Stanisława Trolła

Mateusz – Sucharek

Pingwiny

Oto teksty do zadań 5-7. Przeczytaj je uważnie.

Tadeusz Różewicz

List do ludożerców

Kochani ludożercy
nie patrzcie wilkiem
na człowieka
który pyta o wolne miejsce
w przedziale kolejowym

zrozumcie
inni ludzie też mają
dwie nogi i siedzenie

kochani ludożercy
poczekajcie chwilę
nie deptajcie słabszych
nie zgrzytajcie zębami
zrozumcie

ludzi jest dużo
będzie jeszcze więcej
więc posuńcie się trochę
ustąpcie

kochani ludożercy
nie wykupujcie wszystkich

świec, sznurowadeł i makaronu
Nie mówcie odwrócenii tyłem:
ja mnie mój moje
mój żołądek mój włos
mój odcisk moje spodnie
moja żona moje dzieci
moje zdanie

Kochani ludożercy
nie zjadajmy się Dobrze
Bo nie zmartwychwstaniemy
Naprawdę

Tadeusz Różewicz, *Niepokój. Wybór wierszy*, PIW, Warszawa 1995, s. 242-243.

Z listu do Galatów

Św. Paweł (5, 13-15)

„Wy zatem, bracia, powołani zostaliście do wolności. Tylko nie bierzcie tej wolności jako zachęty do hołdowania ciału, wręcz przeciwnie, miłością ożywieni służcie sobie wzajemnie! Bo całe Prawo wypełnia się w tym jednym nakazie: „Będziesz miłował bliźniego swego jak siebie samego”. A jeśli u was jeden drugiego kąsa i pożera, baczenie, byście się wzajemnie nie zjedli.”

Zadanie 5. (0-9)

W podanych niżej fragmentach wiersza nazwij podkreślony środek językowy, objaśnij znaczenia tych fragmentów oraz dopisz odpowiadające im cytaty z listu św. Pawła.

„Kochani ludożercy”

środek stylistyczny: _____

znaczenie: _____

_____

cytat z *Listu do Galatów*: _____

_____

„nie patrzcie wilkiem
na człowieka
który pyta o wolne miejsce
w przedziale kolejowym”

środek stylistyczny: _____

znaczenie: _____

_____

_____

cytat z *Listu do Galatów*:

_____

„ja mnie mój moje
mój żołądek mój włos
mój odcisk moje spodnie”

środek stylistyczny: _____

znaczenie: _____

_____

_____

cytat z *Listu do Galatów*:

_____

Zadanie 6. (0-2)

Wykorzystując wiersz T. Różewicza oraz fragment listu św. Pawła, sformułuj swoimi słowami pięć nakazów, które mogłyby się znaleźć w kodeksie współczesnego braterstwa.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Zadanie 7. (0-2)

Udowodnij tezę, że braterstwa człowiek może uczyć się także od zwierząt. Zapisz argument, w którym podasz dwie konkretne sytuacje / zachowania ptaków z filmu *Marsz pingwinów*.

_____

_____

_____

_____

_____

Zadanie 8. (0-18)

Co dla współczesnego człowieka powinno oznaczać braterstwo i jak może wyglądać pozbawiony go świat?

Zredaguj list-apel do współczesnego człowieka, w którym przedstawisz swoje stanowisko. W argumentacji odwołaj się do obu przywołanych niżej fragmentów tekstów oraz do dwóch konkursowych lektur.

Twoja praca powinna zawierać co najmniej 200 słów.

1.

W nocy podpłynęły do łodzi dwa delfiny i słyszał, jak kotłowały się w wodzie i dmuchały. Mógł rozróżnić odgłos wydmuchu samca i podobne do westchnień dmuchnięcia samicy.

– Poczciwe są – powiedział. – Bawią się, figlują i kochają wzajemnie. To nasi bracia, tak jak latające ryby.

A potem zrobiło mu się żal wielkiego marlina, którego schwytał na hak. „Wspaniały jest, dziwny i kto wie, ile ma lat – pomyślał. – Jeszcze nigdy nie spotkałem równie silnej ryby ani takiej, która postępowałaby równie dziwacznie. Może jest za mądry, żeby skakać. Mógłby mnie wykończyć, gdyby skoczył albo rzucił się nagle. Ale pewnie już nieraz brali go na hak i wie, że tak właśnie powinien walczyć. Nie może wiedzieć, że ma przeciwko sobie tylko jednego człowieka, ani że ten człowiek jest stary. Ale cóż to za ogromna sztuka i ileż przyniesie na targu, jeżeli mięso jest dobre! Wziął przynętę, jak na samca przystało, i ciągnie jak samiec, a walczy bez popłochu. Ciekawe, czy ma jakieś plany, czy też to taki sam straceniec jak ja?”

Ernest Hemingway, *Stary człowiek i morze*, Kama, Warszawa 1996, s. 31.

2.

Tego ranka krążył po obozie nowy raport, według którego w ostatnich dziesięciu latach kłusownicy zabili ponad sto tysięcy słoni afrykańskich. W minionej dekadzie Afryka Środkowa straciła około 65 proc. swoich słoni, a ich populacja wciąż maleje.

Te liczby mnie oszołomiły. Dysonans pomiędzy okrucieństwem a moją miłością do tych przemiłych stworzeń zaburzył moją zdolność myślenia. To irracjonalna liczba, niemożliwa do pogodzenia ze światem, który zamieszkuje mój umysł. [...]

Kłusownicy zabijają słonie, strażnicy zabijają kłusowników, kłusownicy zabijają strażników. Jako że zintensyfikowano patrole, a strzały zdradzają lokalizację, kłusownicy wrócili do korzystania z zatrutych strzał. W 2014 roku w odstępie trzech miesięcy doszło do dwóch ataków z użyciem takich strzał na największego słonia w Kenii, samca o imieniu Satao. Kłusownicy pozyskali jego ważące dziewięćdziesiąt kilogramów kły. To jak morderstwo.

Carl Safina, *Poza słowami. Co myślą i czują zwierzęta*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej 2018, s. 137-

138.
